

الهدى

سنة ١٣٣٠

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

ديني، علمي، ادبي، سياسي هفتة لق بمجموعة اسلاميه در

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

صاحب ومدير مسئول : ع . اشرف اديب

جلد ٢ - ٩

٢٩ تشرين ثاني ١٣٢٨

پنجشنبه

٢ محرم ١٣٣١

عدد ٤٠ - ٢٢٢

تاریخ

ایران تاریخچه انقلابی

- ۵ -

مظفرالدین شاه دوری

۲

ولایات مهمه ده عدالتسزک و اهالیده کی عدم ممنونیتک تزیادی - حرکات احرارانه - اعلان مشروطیت - شاهک وفاتی و بین الاهالی مظهر اولدینی محبت .

شاهک اراده سز لکنندن نفوذ دولته عمومی برضعف طای اولدینی حالده تبریز و شیرازکی ولایات مهمه ده دخی خصوصی برطاقم مناسبتسز لکار اولوبوردی . او وقت ولیعهد سلطنت محمد علی میرزا علی الاصول تبریزده حکومت ایدیور و آذربایجانک اداره سنی ید اقتدارنده بولوندریوردی . ولیعهد شدتلی بر استبداد کوستریور ، اهالی پی اولمایه جق غدرلره د چار ایدیوردی . مظفرالدین شاهک اسرافاتنه رغماً اوغلی محمد علی میرزا خست طبیعه مشهوردر . ولیعهدلکی زماننده بوتون مقصدی ممکن اولدینی قدر فضله پاره بریکدیرمکدن عبارت ایدی ، تأمین موفقیت ایتک اوزره قولاندینی وسائلك مشروعیته ده بک اهمیت ویرمزدی . بوندنطولایی تبریزده اجرا ایتدک مناسبتسز لکاری قائمامشدی . حتی ولیعهد سلطنت ، تبریزک - بلکه ده عموم ایرانک - مهم برمرض اجتماعیسنی تشکیل ایدن غلای اسعاردن استفاده طریقه صابمش ، شهرک محتکر لریله کیزی بر معامله یامشدی . محمد علی ، محتکر لریله اهالی به قارشلی اجرا ایتدکاری غدردن اغماض عین ایدیور وکلیتی بر « حق السکوت » نائل اولیوردی . شاه مخلوعک ترجمه حالی بر تفصیل یازاجمزدن بوراده تبریزده ولیعهد اولدینی زمانده کی اجرا آتی مختصراً کچه جکیز .

محمد علی میرزا پدری کی علیل المزاج وضعیف البیه دکل ، غایت سرت وشدتلی بر طبعه مالک ایدی . اهالی پی اولدقچه تضییق ایدیوردی . کیمسه دن برصدا چقماسون دیه سلطان حمیدی تقلیداً تبریزده مکمل برخفیه تشکیلاتی وجوده کتیرمش ایدی . بو تشکیلات مستبدانه دن طولایی کیمسه ، اوندی ، کندی عالیسی دائره سنده بیله ، ولی عهدک اداره سی علیه قونوشه من ایدی . چونکه ولی عهدی زورنال ایدلیه جکنه امنیت ایده مزدی . ولی عهد ایسه مفترس ، خونخوار ، سفاک ایدی . حتی احرار دن میرزا آقا خان ایله ایکی آرقاداشلرینک قفالرینی بالذات کندیسنک کسیدی مشهوردر .

ایشته اذربایجان بویله سفاک بر دماغک اداره کیفیه سی تحت تضییقنده ازیلیر ، دائمی بر قحط وغلا ایچنده ایکه یور ، ولی عهدک حمایه سنه صیغنان محتکر لریک ، متغلبه لریک پای احتراصی آلتنده خیربالا - نیور ایدی .

تبریز بویله بر طالع غدارک زبونی ایکن شیراز دخی مظفرالدین

دین الله ؛ دیمکدر . هوز (ه) ، جهنمک شدتی ؛ (و) ، اهل ناریک عذابی ؛ (ز) ، جهنمک زفریدر .

حطی : « استغفار ایدنلردن کناهلر سیلندی ، دیمکدر .

کلن - اللهم کله لریدرکه اونلر تبدیلی قبول ایتمز ؛ دیمکدر .

قرشت - اونلری جمع ایدوب حشر ایتدی ؛ دیمکدر .

معلم دیدی که : ای قادین ! چوجغکی آل . بو ذاتاً بیادور ؛

بناء علیه معلمه احتیاجی یوقدر .

هیچ شبهه یوقدرکه نقل ایتمش اولدیغم بو حکایه ، قبولی واجب برتعلیم السیدر .

دینزده بونی تأیید ایدن دها بعض شیلرده وارد اولمشدر . ابن عباسدن روایت اولنیورکه (ألم) ک تفسیرنده شویله دیمش : الالف آلاء الله واللام لطفه والمیم ملکه . (الر) (حم) (ن) ک تفسیرنده ده شویله دیور : بونلرک مجموعی اللهمک « الرحمن » اسمیدر . ینه اوندن روایت اولنیورکه (ألم) ده شویله دیمش : انا الله اعلم . ایشته بوده دلالت ایدیورکه حرف ، اوائل کلماتدن مأخوذ اولوق جائز اولدینی کی اورته سنندن ، آخرندن آلموقده جائزدر ؛ ینه اوندن روایت اولنیورکه : ان الالف من الله واللام من جبرائیل والمیم من محمد ؛ یعنی قرآن اللهدن لسان جبرائیل ایله حضرت محمد « ص » نازل اولمشدر . ابجد حسابنه کلنجه : اوده

محقق : — امان براز مساعده ایتده اشارات قرآنیه وحروف مفرده نک دلالتی بختندن فارغ اولهلم . « ان للقرآن ظهراً وباطناً » حدیثی ، که « ظاهراً وباطناً » ده روایت اولنیور ، بونی انکار ایدم که اصحاب سنندن ابن حبان روایت ایدیور . فقط ، ابن حبان جرح خصوصنده غایت متساهل ایدی ، آنک ایچون بونک حدیث روایت ایتدیکی کیمسه لریک چوقلری مطعوندر ، بعض کیمسه لرده بو حدیثک موضوعات باطنیه دن اولدینی اعتقاد ایدیورلر . هم ، روایت صحیح اولان شیثک هبسی واقع ونفس الامرده صحیح اوله بیلمی ؟ شونکه برابرکه علما ظاهری لفظ ، یاخود تلاوت ؛ باطنی ده تأویل ، یاخود فهم ایله تفسیر ایتدیلمر ؛ بعض علماده ظاهر ، هلاک اولینی اخبار ؛ باطن ده وعظ الآخیرین اولدیغنه قائلدر .

ابن قیبده « الا ان یؤتی الله رجلاً فهما فی القرآن » حدیثنه اشارت ایدرک شویله دیور : ظاهر ، علمانک اکلادینی معانی الفاظ ؛ باطن ده اوندی کی اسراردرکه اهل حقایقه ظاهر اولور .

حالبوکه دلالتده مضبوط اولان طریقلر بولمدقچه بونک صحیح اولسنه بر دلیل ده یوقدر . بعض علماده (حد) ی حلال وحرامک احکامی ، (مطالع) اده وعد ، وعیدیخبار ؛ یاخود حد ، جناب حقک مراد ایتدیکی معنائک منتهاسی ، مطلع ده کندیسیله معرفته توصل اولنان شیدر دیورلر . بنابرین هیچ بر کیمسه دیوره که حدیث سنک ذکر ایتدیکنک معالره دلالت ایتسون . سیدنا عیسی نک معلم ایله اولان مکالمه سنه کلنجه : بو صحیح دکلدر .

(ایکنجی محاوره دن دها وار)

نشر اولونان « جبل المتین » در . جبل المتین مسلك خارجی چه غایت ثباتکار بر خط حرکت طرفداری اولدینی کبی امور داخلیه عائد نشریاتنده او قدر استقامت کوسترمه مکه برابر ینه ایران استبدادی عاینه قوللانیلان عواملك الك مؤثرلرندن بری عد ایدیله بیلیر .

۱۹۰۴ سنه میلادیسنده، موقعنک اورویا به بعدیتدن طولانی سزدر . میهرک برچوق ترقیاته نائل اولاییان « شمس شارق » مملکتی بوتون نورانیته طلوع ایلدی . « دبا کبر » ک اقصای شرق صووقلرنده موسم شتایی راحت راحت کچیرمک ایستدیکی برزمانده کوزلرینی قاشدیردی ، عقانی شاشیرتدی . شاعرانه نه لزوم وار : هرکسک بیلدیکی « روس - ژاپون » محاربه سی واقع اولدی . روسلر مغلوب اولدیلر . ژاپون مظفریاتی متعاقب روسیاده اختلالات داخلیه باشلادی . روسیا انقلابی ایران افکار احرارانه سنه وسیع بر میدان انکشاف ویردی . ارباب انقلابک جساتلرینی نزیید ایلدی . شمالی ایراندن قفقاسیایه برچوق عمله کلیور . یالکیز باکوده اکثری عمله اولدینی حالده ۶۰ بیکه قریب ایرانی واردر . روسیاده اولان ایران تجارلری و ایران عملهلرینک روسیا انقلابندن متأثر اولاملری قابل دکل ایدی . ایشته ایرانیلر - مرکزی قفقاسیاده اولوق اوزره - باختلال جمعیتی تشکیل ایتمش وفعالیته باشلامشلا ایدی . قفقاسیاده و دیگر روسیا مملکتلرنده عملهلک ایدن ایرانیلر و وطنلرینه عودت ایدرکن استبداد مأمورین حدودیه سنک چالامیه جتی برذخیره کوتوریلردی : فکر انقلاب وحریت .

داخلی ایراندن دخی برطاقم کیزی قومیتلر تشکیل ایتمش و قفقاسیاده تشکیل اولونان اختلال فرقه سنک شعبه لری آزچوق تعیم ایتمش ایدی . طهراندن و تبریزده « شب نامه لر » [*] نشر ایدیلور ، بوصورتله خفی قومیتلر اظهار وجود ایدیلورلردی . مذکور شب نامه لرده حکومتک سوء اداره سی تنقید اولونیور ، سرای حشراتنک اینترقیه لری خلقه بیلدیریلور ، ایرانک احتشام تاریخیه سنندن ، فقط بویله کیدرسه منقرض اولاجغندن بحث اولونیور ، اهالینک حسیات و ظنپرورانه سی قیجیغلانیوردی . کیت کیده ، شب نامه پروپاگاندا سی توسع ایدیلور ، ولایاته دخی سرایت ایلورلردی .

**

نهایت طهران چارشولری قپاندی ، اصناف و تجار تعطیل اشغال ایلدیلر . حکومت علمینه بیوک برنمایش سیاسی اجرا ایدیلدی . انقلاب ، علامتی کوستردی . خفی قومیتلر یواش یواش اثبات وجود ایلمکه باشلادیلر . طهران خلقی دهشتلی بر ازدحامله سرای اوکنه کلدیلر ؛ سوء اداره دن بیقدقلرینی بیانه عدالت طلب ایتمک لری بیلدیریلر . آرتق واهی برخیال کبی تلقی اولونان مسئله القا ایتمدیکی بتون دهشتیله برامرواقع ایدی . حرکات احرارانه باشلامش ایدی .

[*] انتباه نامه لره ایراندن « شب نامه » دیرلر . مذکور ورقه لره کیجه لین شهر او بودقدن صوکره سوفاقلره صاحب دیغندن « کیجه مکتوبی » معناسنه اولان اشبو عنوان اهالی طرفندن ویرلشدر .

شاهک دیگر بر اوغلی (صووک حرکات ارتجاعی دهده محمد علی میرزایه رفاقت ایدن) شجاع السلطنه نک مظالمه میدان اولمشدی . قاچاریه دن اول حکمدارلق ایدن کریم خان زند زماننده اهالیجه صاتین آلتان . چوق اراضی بی شاه زاده ، بو اراضی املاک میریه دندر ، دیه کندینه تخصیص ایتمک اوزره غضب ایدیلورلردی . مقام اعتراض و شکایته کلنله قارشیده غایت مؤثر بر جوابی واردی : ضرب و تنکیل . بویولده جنوبی ایراندن دائمی برقرارغشالق وعدم ممنونیت حکمفرما ایدی .

مملکتک سائر ولایتلرنده دخی دره بکلی و شاهزاده لره ایستدکلدینی بایبورلر ، اولمایه جق عدالتلر لکلرده بولنیورلر ایدی هر طرفده برعدم ممنونیت موجود ایدی . حکومت مرکزییه کیدن نظملر سرای اینترقیه لری سایه سنده شاهه قدر و ارامیلورلردی . وارسه بیله اسباب معلومه سنه نظراً فائده سز قالیورلردی . اهالی اوصامش ، بیقمش ، عدم ممنونیت حدغایه سی بولمش ایدی . اکثر ولایتلرده آخلق و وفات شدت کوستریور ، صولت ایدیلورلردی . فقط استمداد ایدبله جک بر مرکز قلاماشدی . شاه ذوق و صفاسیله مشغول ایدی . سرایکده پاره بولوق و بیوده اسراف ایتمکدن باشقه برامل و دوشونجه سی یوق ایدی . مابینده کیلرک بر استقرض یا بوبده کندیلرینه بر حصه چیقارمقدن بشقه نه برتدیرلری ، نه ده بر سیاستلری قالمشدی . « کاستان » سراینده ، دکل شیراز ، تبریز و یادیکر اوزاق ولایتلردن کلن اینلری ، نفس طهراندن یوکسلن ناله و فغانلری بیله ایتممه یور ، دیکه مکه وقتده بولامیلورلر ایدی . حال و موقع اوبله بر شکل غریب آلمشدی که کیمسه کندی جان ، مال و ناموسندن امین دکل ایدی .

ایرانک تجار طبقه سی دیگر اصناف طبقانه نسبتله دائمی محترم طوولشدر . مظفرالدین شاه زماننده تجار طبقه سی ده نامنون ایدی . اولاً : رسومات دائره سی رئیس موسیونوز طرفندن ، مقدما یازدیغمز کبی ، روسلره عقد ایتمدیکی کومروک تعرفه نامه سیله ایران تجارینک منافع مادیه سی خسارزده اولمش ایدی . ثانیاً : بلجیقالمی مذکور موسیو نوزک تجار طبقه سنه قارشیه فعلاً اجرا ایلدیکی برطاقم تحقیر آمیز حرکات تجارک عدم ممنونیتته آز خدمت ایتمه دی .

**

ایشته بوتون بو مناسبتلر لکلر ، بوتون بو اوغولسز قلر قاچار سلاله سنک دائمی قتل و غارتدن عبارت اولان حیدودانه پولتیقه سنه خاتم چکیمک فکرنی نشر ایدنلره مساعد بر شرائط حاضر لیورلردی . بو پروغاندایی یا بانلر مسلک لری ایجابی ممالک اجنبیه سی سیاحت ایدن ، ممالک متمدنه تشکیلاتندن خوشالانان تجار ، ارباب سعی و عمل ایله صایلیری محدود عرفا و صمیمی بر حس دیانتله متحسس دین علماسندن بعضیلری ایدی . ممالک اجنبیه ده نشر اولونان فارسسیجه غزته لره ده بو خصوصده بویوک بر حصه لری واردر . قفقاسیه تورکجه اسلام مطبوعاتنک تأثیری ده انکار اولونامز . فارسسیجه غزته لردن اک زیاده مؤثر اولانی اک زیاده یشایان - کچن مقاله مزده دیدیکمز کبی - هندستانده

ویرمه دن راضی اولمشدی . مجلس ملی اعلانی متعاقب حکومتجه تنظیم اولونان نظامنامه انتخابات نشر ایدلدی . وهان انتخابات باشلادی . ایران تاریخنده ایلك دفعه اعلان اولونان بواصول انتخاب ، تاریخ عمومیده ایلك اول موجود اولان انتخابه مشابه ، صنفی برسیتم اوزرینه استناد ایدیوردی . بوتون ایران ۱۶۲ وکیل (مبعوث) کوندره جک وهر صنف کندی مبعوثی آری آری انتخاب ایده جک ایدی . مثلاً علمای دین ، شهزادگان ، تجار ، اصناف ، وسائر طبقات ناس آری آری کندی مبعوثلری کوندریورلر ایدی . انتخاب اولونه جق مبعوثانک صنفی اولماسندن باشقه نظامنامهده برعدم تناسب دخی کوزهدیلشدی : بوتون مملکتک چیقاره جنی ۱۶۲ مبعوثدن ۶۴ نی بالکز طهران دائرة انتخابیه سی چیقاریور و بو ۶۴ مبعوثک موجودیله مجلس رسماً افتتاح و انعقاد ایده بیلوردی . [*]

طهران انتخاباتی بتدیکی کبی مجلس مبعوثانک رسم افتتاحی وقوع بولدی . (۱۸ شعبان ۱۳۲۴ هجری) بو ، فی الحقیقه ایران تاریخنده مثلی کورلمه مش مطنن برکون ایدی . شاهک ، هیئت وکلا ، رجال مملکت ، علما و سفرای اجنبیه نک حضوریله رسم سلام اجرا ایدلمش و طوپلر انداختیله مجلسک افتتاحی اعلان اولونمش ایدی . اوکون طهران برعید ملی کچیرمش ، سوقاقر ملی بیراقرله دونادلمش و کیجه لین ستون پایتخت شهر آیین اولمشدی .

مجلسک افتتاحی متعاقب مجلس ملی طرفندن تنظیم اولنان ۵۱ ماده بی حاوی قانون اساسی مظفرالدین شاه طرفندن امضا ایدلدی . اشبو قانون اساسی موجبجه ایرانه تمثیل ملت اصول اداره سی و اساسی حریتلر تأمین ایدیورلر ایدیه ده حکومت ایله سلطنتک دائرة صلاحیت و اقتدار قانونیلری تعیین اولونمیوردی .

قانون اساسی نک امضا و اعلانی متعاقب مظفرالدین شاه دوچار اولدیغی خسته اقدن رهاییب اولامیه رق ذی القعدة نک نصف اخیرنده وفات ایدی .

وقاته آز بر مدت قالدیغی بر زمانده اعلان مشروطیت ایشم اولان مظفرالدین شاه ملتک صمیمی بر محبتنه مظهر اولمشدی . مشروطیتی اعلان ایلدکن سوکره شاه عادتاً اروپا حکمدارلری کبی بابا بالکز دنیه جک درجه ده بر قاچ مهیتیه ساده بر صورتده طهران سوقاقرلری طولا شیور ، چارشولره چیقیور ، اهالینک آلقشلیینه مظهر اولیور ، خیر دعا ایشیدیور و بوندن اولدجه حظ ایدیوردی . عوام مظفرالدین شاهی تاریخک آز یتشدیردیکی نوادر دن عد ایده رک بیوک بر قلب رؤفه مالک اولدیغنه ایمان ایدیوردی . شخصنه قارشو اهالی بیننده اطمینانلر ، ایمانلر حاصل اولمشدی . هیجان

[*] ایلك دوره مشروطیتده انتخاب اولنه جق ۱۶۲ مبعوثدن انجق ۱۴۰ کیشی کلمش و بوضورتله طهران مبعوثلری مجلسک تقریباً نصفی تشکیل ایلشلر ایدی .

وهله اولاده شو حرکتک جدیدتی تقدیر ایده مین سرای ، صدراعظم عین الدوله نک شدتلی سایه سنده ارباب نمایشک قوه جبریه ایله طاغیده لری امر ایدلدی . سپهدارک [*] تحت قومانداسنده اولان بر مفرزه عسکریه نمایشجیلره قارشو آتش آچدی . اوکده کیدن و سینهنی قورشونلره سپر ایلین بر سید ایله دیگر بر قاچ کیشی اولدیوردی . نمایشجیلر طاغیدیلر . فقط بو برانهزام دکلدی . نمایشلر یته تکرار ایدلدی ، احرار انکلتزه سفارتخانه سنه تحصن ایلدیلر و مستدعیاتلری قبول اولونمینه ج « بست » [*] دن چقمیاجقارینی اعلان ایتدیلر .

بست نشینلرک عددی کوندن کونه آرتیوردی . چارشولرده قبالی ایدی . شهرک حیاتی طورمشدی . نهایت اصل انتظار اولونان شی ایتدی : متحصنلر « مشروطیت ایسترز » دیه بیان ضمیر ایلدیلر . چوق کچمدی که مظفرالدین شاه ملتک مطالبنه تسلیم ولدی . قانون اساسی اعلانی مبین بر اراده صادر اولدی . بو یوم تاریخی ۱۳۲۴ سنه هجریه سی جمادی الاخرنک ۱۴ نجی کونته و تموز رومی نک ۲۳ نه مصادف ایدی .

مشروطیت ایستمک اوزره « بست » ده اوطورانلر بالکز طهرانه مخصوص دکل ایدی . تبریز ، رشت ، مشهد و اصفهان کبی نقاط مههده کی انکلتزه قونسولاتلری دخی مشروطیت پرورانه طولو ایدی . اعلان حریتی مبشر اولان اراده هایون صادر اولونجه کرک طهرانده کرک ولایتلرده کی متحصنلر سفارتخانه و قونسولاتلردن چیقیدیلر .

شاه اعلان ایلدیکی حریتک ، تأمین ایتدیکی مجلس عدالتک نه اولدیغی لزومنه ج تقدیر ایده ممش ایدی . هر درلو مطالبانه سهولتله تسیم اولان شاه ، ملتک مطالبنی اسعافده فضله قان دوکولمکه میدان

[*] سپهدار ، اخیراً مشروطیت پرورله التحاق ایشم ، طهرانک فاتحلردن عد اولونمش و مجلس طرفندن تشکیل اولونان قاپینه ریاست ایشدر .

[**] ایرانه من القديم بر « بست » عادتی جاری ایدی . بست دیلک بریره صیغتمق ، تحت اللفظ ترجمه ایدیلرسه ، قیاسق دیلکدر . بست ، مملکتده قانوناً کیمسه نک حقوقی تأمین اولونمیدیندن حکام و جبار بر نک تعدیاته قارشو احتیاجات اجتماعیه نک تولید ایلدیکی بروقه اجتماعیه در . مملکتده موجود اولان مقامات متبرکه ، علما و مجتهدینک اولری ، رجال و اعیانک قوناقلری تعرضدن مصون برر مأمین ایدی . حکومتک تعقیباندن فرار ایدن بر مهم بوکی مأمندان برینه فوجیهاب دخول اولورسه ، او آرتق « بست » دهدر ، یعنی امانده در . اونی اورادن جبراً آلمق عنعنه حکمتی آلمش اولان عادته مخالفتدر . اکثریاده بویله بر مخالفت ارتکاب ایدیله من . سوکره لری ایرانه کی سفارتخانه لر واجتی قونسولاتلر دخی اشبو « بست » حقندن استفاده ایشم سفارتخانه و قونسولاتلرک مصونیتی دائره سنه « حق بست » ی دخی داخل ایلشلر در که بوضورتله بر سفارتخانه بر قونسولاتلر ، مقامات متبرکه ، یا خود بر محبتدأوی قدر « بست » اولمشدر . نهایت اولجه موجود اولان « بست » اصولی گوشه مشسه ده « قونسولاتلرک بر شکل حقوقی آلرق اولدجه کولک صالمش و بوسایه ده « بست مسئله سی » ایران انقلابنده مهم بررول اوینامشدر . شو اهمیت مخصوصه سنه نظراً مقابله مرکز برنده « بست » ک ایران انقلابنده احراز ایشم اولدیغی اهمیت و ایفا ایتدیکی رولندن ده بحث ایده جکر .

ایده میهن، ایرانده و خصوصیه نجف و کربلا ده متمکن برطاقم زهد و تقوی انترقیقه لریله علمادن کچینلرک تأویلات دینه یه مستنداً ایقاع ایتدکاری نفاق آمیز مشکلاته رغماً بوا یکی ذات مقتضیات عصری نظر دفته الهرق، اسلامیتک استقبالی دوشونهرک مسلمانلره بروح تجددک نفخی ایچون الارندن کان فداکارلقدن چکنمدیلر... فقط نه چاره که ایرانلر حقدنه هر تجاوزی جائز کورن، انلرک عزت نفسی، حقوقی، شرف استقلالنی - اوطان اسلامیه نك سائرلرنده اولدینی کبی - متناهبه عداایتمین روس وانکلیز حکومتلری ایرانک یوزینه حیات یوللرنی باغلامق و او حکومت اسلامیه بی جان بولمه دن از مکی کندیلرینه بروظیفه مقدسه! عداایتمشردی... ایرانلرک شوق تجدد خواهانلرینه برضربه ایندیرمک ایچون ایرانیسانک دکل، بتون طرفداران ناموسک نفرتنی جلب ایدن شاه مخلوعک ایرانه عودتی عهد ایتمشردی...

ایرانک مهابت سیاسیه سنی، یعنی روسلرک ایران امورداخایه سنه مداخله ایله ایرانک شوکت و نفوذینک کسرنی، ایرانلرک جبراً ارتجاعه طوغری سوق ایتمه سنی، مقدرات دینه لرینه تجاوز ایلمه سنی، مشهد امام رضانک تخریبنی، عاشورا کوننده ثقة الاسلامک وبر چوق علماء عظامک صلب ایتمه سنی، حاصل کلام روسلرک ارتکاب ایتدیکی بوبی نه پایه نجایی مشاهده ایدن بوا یکی قلب ذی حیث اریمش و وجدانلری دارالمشدی...

ایرانک اکثریتی تشکیل ایدن فافلر ایسه بوا یکی رهبراصلاحک مساعی دیات شعارانلرنی تقدیر ایتمه مکده و ایرانک اتحاد و تفاقه محتاج اولدینی بر زمانده ترددلر و اجتهادات دین نامیله اختلافلر کوسترمکده ایدیلر...

آرتق بوغولان بو حساس قلبلر کچن سنه و بوسنه ایرانک و بتون عالم اسلامک دوچار اولدینی اضطراباتدن مضطرب ایدیلر... شیخ خراسانی کچن سنه نك وقایع مصائبمشحونندن متأثرآوفات ایتدیکی کبی خلفنی ده برکون بواضطرابات ایله کوچوره جکدی... ایشته بوکون، اسلامیتک ماجرای حزن آمیزندن دلخون اولان (شیخ عبده) مازندرانی ده سلفنک انتقال ایتدیکی دار بقایه کوچدی. ایرانلرله برابر بتون حساس اسلامیانی ده غریق تلهف ایتدی...

ابوالفتوح

رحمة الله علیها رحمة راسعة.

مکاتیب

هنده سنه نهار مخصوص صمزدنه :

هندی بولنده

-۱۵-

کرهه و نجف علماسی

خطه عراقیه ده موجود اولان مذاهبتک باشلیجه لرندن بری ده

ملینک دها یوکسکی، فوق تصور ایدیه میو دی. مجلس ملینک اوکنده اجتماع ایدن اهالی میاننده « زنده باد امپراطور آسیا » (یاشاسین آسیا امپراطوری) دیه باغرانلر اولمشدی.

طیبی بو قدر سودیکی پادشاهنک اولومنی ایران اهالیسی بویوک بر تأثرله قارشیلادی. بتون ایران شاهه نوحه کر اولدی. هر یرده روح بر فتوحنه فاتحملر او قوندی. حقدنه خاطرلره کوزل خاطرلر نقش ایدلدی. ماتمنده صیجاق کوز یاشلری دوکولدی.

رسول زاده

محمد امین

تراجم احوال

شیخ عبدالله مازندرانی

ایران حکومتک تشبثات تجدد کارانه سنه فرصت بر اقیه رق قائلی و فحیح مظالم کونا کونیه بتون اسلاملری داغدار ایدن، روس حکومتک تبریزده صلب ایتدیکی علمالر، تخریب ایتدیکی خانمانلرک تاریخ حزن آلودی بو کونلره تصادف ایدیور. بو هر زمان یاد اولنسه کر کدر...

ایرانلر کچن سنه نك محرمنده هم اماملری، هم خانمالری، هم تبریزده، رشته ده صلب ایدیلان یشوالری ایچون حزن آلود بر دوره مصیبت کچیردکاری کونلرده ایدی که تاغرافلر نجف علماسنک متحسسی و مجتهدین ایرانیه نك اک متفکری اولان مرحوم (شیخ محمد کاظم) خراسانک خبر وفاتی تبلیغ ایتدیلر... مشارالیه نجفدن معیتده بر قافله علماء اولدینی حالده ایرانه مهیای عزیمت ایکن مجهول برسبیله فجأة وفات ایتش ایدی... ایرانک موجودیت اسلامیه سنی بر چوق نچه لرک حملات مهلکه سندن قورتارمغه چایشان شیخ محمد کاظم ک رفیق عزیمکاری حیاتنده اولدینی کبی کندیسندن صکرده مجتهدین بنامدن (شیخ عبده) مازندرانی ایدی...

بوا یکی ذات روسلرک ایرانه ایلك آن تجاوزندن بری، آتینک مظلم بر مهمیتله محاط اولدینی بیلدکاری ایچون امکان داخنده نه یا بق لازم ایدیه یایدیلر... وهیچ بر مساعی انقباه کارانه یه مراجعت ایتمدن کبری طور مادیلر... فی الحقیقه، نجف ناحیه مقدسه سندن نشر اولنان متعدد فتوالری ونصیحت نامه لرله، ایستر ایرانده اولان پیروان دینلری، ایستر عالم اسلامک نقاط سائرهنده طائیانلری میاننده مهم بر تبدلات تجدد خواهانه یه سبیت ویردیلر...

ایران تاریخ انقلابی هر نه زمان یاد اولنسه بوا یکی مجدد متفکرک اسلاملری اوروپالیلاشمق ایچون دکل؛ اسلاملاشمق و برعلاقة متین اخوتله یکدیگرلرینه ربط ایتک ایچون کوستردکاری مساعی دور اندیشانلری ظاهر اولور...

کندینه مالک اوله میان، کندی هوسات نفسانیه سنی مغلوب